

Seat No.	
-----------------	--

B.Com. (Semester - V) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
BUSINESS ECONOMICS (Paper – III)

Day & Date: Saturday, 09-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

14

- 1) आर्थिक विकास म्हणजे ——— मध्ये सतत वाढ होय.
अ) वास्तव्य दरडोई उत्पन्न
ब) राष्ट्रीय उत्पन्न
क) राष्ट्रीय उत्पादन
ड) वरीपैकी नाही
- 2) आर्थिक वृद्धी ही ——— अर्थव्यवस्थेत घडून येणारी प्रक्रिया आहे.
अ) स्थितीशील
ब) गरीब
क) गतिशील
ड) यापैकी नाही
- 3) आर्थिक विकासाचा विचार ——— राष्ट्राच्या संदर्भात केला जातो.
अ) विकसित
ब) अविकसित
क) अ आणि ब दोन्ही
ड) यापैकी नाही
- 4) डब्लू. डब्लू. रोस्टो यांच्या मते आर्थिक वृद्धीचे ——— टप्पे आहेत.
अ) 2
ब) 3
क) 4
ड) 5
- 5) प्रा. आर्थर लेवीस यांनी अमर्याद श्रमपुरवठ्यांचा सिध्दांत ——— मध्ये प्रसिध्द केला.
अ) 1950
ब) 1952
क) 1953
ड) 1954
- 6) ——— या अर्थशास्त्रज्ञाने 'दि प्रोग्रेस ऑफ वेल्थ' हा ग्रंथ लिहिला.
अ) अँडम स्मिथ
ब) रिकार्डो
क) माल्थस
ड) हॅरॉड डॉमर
- 7) ——— यांनी आर्थिक वृद्धीतील व्याजदराकडे दुर्लक्ष केले.
अ) रिकार्डो
ब) माल्थस
क) अँडम स्मिथ
ड) रोस्टो
- 8) डब्लू. डब्लू. रोस्टो यांच्या मते भारताने 1952 मध्ये ——— अवस्थेत प्रवेश केला.
अ) परंपरागत समाज
ब) उड्डाणा
क) पूर्णावस्थेत
ड) यापैकी नाही
- 9) भारताच्या आर्थिक विकासासाठी ——— आवश्यक आहे.
अ) लोकसंख्या वृद्धी
ब) भांडवल निर्मिती
क) जागतिक पातळीवर तांत्रिक प्रगती
ड) वरील सर्व
- 10) मानव विकास निर्देशांकाची संकल्पना ——— मुळे सर्वदूर पोहोचली.
अ) मॉरीस डी मॉरीस
ब) अँडम स्मिथ
क) केन्स
ड) महबूब-उल-हक

- 11) खालीलपैकी कोणता घटक बहुअंगी दारिद्र्य निर्देशांकाशी संबंधित नाही.
अ) आरोग्य ब) शिक्षण
क) व्यवसाय ड) राहणीमानाची पातळी
- 12) दारिद्र्याची संकल्पना — शी संबंधित आहे.
अ) मूलभूत गरजा ब) राहणीमानाचा दर्जा
क) उच्च राहणीमानाचा दर्जा ड) वरील सर्व
- 13) — अर्थव्यवस्था काळ्या पैशाशी संबंधित आहे.
अ) मिश्र ब) समांतर
क) परकिय ड) वरील सर्व
- 14) — च्या कारणामुळे मोठ्या प्रमाणात मानवी शक्तीचा अपव्यय होतो.
अ) दारिद्र्य ब) आर्थिक विषमता
क) बेकारी ड) समांतर अर्थव्यवस्था

प्र.2 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. 14

- 1) आर्थिक वृद्धी आणि आर्थिक विकास यातील फरक
- 2) बेकारी वाढण्याची कारणे

प्र.3 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. 14

- 1) समांतर अर्थव्यवस्था.
- 2) भारतातील आर्थिक विषमतेची कारणे.

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 14

आर्थिक विकासातील मानवी संसाधनाची भूमिका स्पष्ट करा.
किंवा

माल्थसचा आर्थिक विकासाचा सिध्दांत स्पष्ट करा.

प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 14

आर्थिक विकास म्हणजे काय? आर्थिक विकासावर परिणाम करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.
किंवा

डब्लू. डब्लू. रोस्टो यांच्या आर्थिक वाढीच्या अवस्था स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.Com. (Semester - V) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
BUSINESS ECONOMICS (Paper – III)

Day & Date: Saturday, 09-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below. 14

- 1) The economic development hence to increasing in _____.
 a) Real per capita income   b) National Income
 c) National Production   d) None of these
- 2) The concept of economic growth is used for _____.
 a) Static   b) Poor
 c) Dynamic   d) None of the above
- 3) The concept of Economic development is concerned with _____ countries.
 a) Developed   b) Undeveloped
 c) A and b Both them   d) None of the above
- 4) According to W. W. Rostow the stage of economic growth are _____.
 a) Two   b) Three
 c) Four   d) Five
- 5) Prof. Aurthur Lewis has published his theory "Unlimited Supply of Labour" in the year _____.
 a) 1950   b) 1952
 c) 1953   d) 1954
- 6) The book "The Progress of Wealth" written by _____.
 a) Adam Smith   b) Ricardo
 c) Malthus   d) Harrod Domer
- 7) _____ has ignored the role of interest rate in economic growth.
 a) Ricardo   b) Malthus
 c) Adam Smith   d) Rostow
- 8) India entered the _____ stage in 1952 according to W. W. Rostow.
 a) Traditional Society   b) Take off
 c) Drive to Maturity   d) None of these
- 9) _____ required for development of Indian Economy.
 a) Population growth
 b) Capital formation
 c) Technical progress at global level
 d) All of the above
- 10) The concept of Human development Index was popularized by _____.
 a) Morris D Morris   b) Adam Smith
 c) Keynes   d) Mahbub-UI-Haq
- 11) Which of the following is not a component of multidimensional poverty index?
 a) Health   b) Education
 c) Occupation   d) Standard of living

- 12) The concept of poverty deals with _____.
  - a) Basic want
  - b) Standard of living
  - c) High standard of living
  - d) All of the above
- 13) _____ Economy is conserved with Black money.
  - a) Mix
  - b) Parallel
  - c) Foreign
  - d) All of the above
- 14) _____ on a large scale of causes less of man power.
  - a) Poverty
  - b) Economic inequality
  - c) Unemployment
  - d) Black money

Q.2 Write Short Answers. **14**

- a) Difference between Economic Growth and Economic Development.
- b) Causes of Unemployment.

Q.3 Write Short Answers. **14**

- a) Parallel Economy.
- b) Causes of inequities in India.

Q.4 Answer any one of the following questions. 14

Explain the Role of Human resources in Economic development.

OR

Explain the Malthusian theory of Economic development.

Q.5 Answer any one of the following questions. 14

What is meant by Economic development? Discuss the factors affecting economic development.

OR

Explain the W. W. Rostow stage of Economic Growth.